

підтримці, впровадженню нових антикорупційних механізмів, що сприятиме успішній реалізації нової Антикорупційної стратегії, апокращення ефективності протидії корупційним проявам є також одним із основних зобов'язань, взятих Україною у межах співпраці з міжнародними фінансовими та іншими організаціями.

Список використаної літератури:

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення – 02.12.2020).
2. Мовчан А.В. Актуальні проблеми протидії корупції в Україні. Вісник кримінального судочинства. № 1. 2017. С. 116-121.
3. Луценко М.М., Щербина Л.І. Корупція в Україні: сучасний стан і проблеми протидії. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. № 15. 2015. С. 142-145. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvmgu_jur_2015_15\(2\)__40](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvmgu_jur_2015_15(2)__40) (дата звернення 02.12.2020).

Шаповалов Дмитро Олександрович

кандидат медичних наук

Заслужений лікар України

доцент кафедри криміналістики

та домедичної підготовки ФПФОДР

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ЗЛОЧИННА ОРГАНІЗАЦІЯ: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ

В умовах євроінтеграційних процесів, реформування політичної та соціально-економічної сфер діяльності в Україні відбувається зростання злочинності, насамперед організованої, яка дедалі набуває транснаціональних рис. На сьогодні простежується збільшення кількості організованих злочинних

угруповань, діяльність яких останнім часом набуває новітніх форм та методів.

Відповідно до статті 28 Кримінального кодексу України злочинні угруповання за ступенем організованості поділяються на такі види:

- а) група осіб;
- б) група осіб за попередньою змовою;
- в) організована група;
- г) злочинна організація.

На думку Ю. В. Стеценка, злочинна організація є найбільш небезпечним видом утворення серед усіх злочинних угруповань. Злочинна організація має складний опосередкований характер, призводить до формування стійких організованих форм зв'язків учасників, засвоєнню складних способів підготовки, вчинення й приховування кримінальних правопорушень, де безпосереднє спілкування між членами замінюється інформаційними зв'язками, а відносини мають діловий характер. [1, с. 374].

В цілому організація, у перекладі з французької, являє собою групу осіб, яка становить колектив, єдине ціле, об'єднане на основі спільної мети й завдань [2, с. 494], яка має складну організовану єдність [3, с. 446-447].

Можна погодитися з думкою О. І. Гурова, В. С. Овчинського і В. Г. Гриба, що злочинна організація являє собою досить складне та ієрархічне об'єднання, яке включає у себе безпосередніх виконавців кримінальних правопорушень, а також специфічної структури з контрольними, охоронними й ідеологічно-управлінськими функціями [4, с. 6-7].

Відповідно до пункту 4 статті 28 КК України, злочинною організацією визнається об'єднання осіб, яке є: стійким, ієрархічним, об'єднує декількох осіб (трьох і більше), за попередньою змовою зорганізоване його членами або структурними частинами для спільної діяльності.

На думку К. О. Чаплинського, злочинні організації відрізняються досить

складною структурою, ієрархічною побудовою та системою управління, володіють широкими зонами впливу, глибоко укорінені в офіційних структурах, мають у розпорядженні центри, служби контролю, зв'язку та інформації, а також нерухомість, офіційне прикриття (підприємства, казино, різноманітні фонди), що приносять прибуток. Уся діяльність злочинних організацій спрямована на безпосереднє вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів, керівництво чи координацію злочинної діяльності інших осіб, забезпечення функціонування як самої злочинної організації, так і інших організованих злочинних груп. Власне кажучи, злочинні організації – це ті ж організовані групи, але з більш високим ступенем організованості й згуртованості, які вчиняють тяжкі злочини з використанням складних злочинних технологій, кримінального професіоналізму й корумпованих зв'язків і можуть існувати тривалий час. Вони характеризуються більш складною, ніж в організованих групах, структурою: складаються з окремих блоків, що очолюються лідерами; рядові члени не знають усіх учасників організації і спілкуються тільки з членами свого блоку[5].

Злочинним організаціям притаманні усі ознаки, що характеризують організовану злочинну групу. Але деякі з них мають свою специфіку. Зокрема, злочинні організації у своїй діяльності теж прагнуть отримати максимальні злочинні прибутки. Але при цьому, вони можуть отримувати доходи як від незаконної злочинної діяльності (зокрема, торгівля зброєю та наркотиками, проституція), так і на основі законної діяльності (наприклад, торгівля, банківські послуги, спонсорська або благодійна діяльність тощо).

Залежно від сфер діяльності злочинних організацій, можна розрізнити групи, що діють у сферах: промисловості, сільського (фермерського) господарства, підприємництва, фінансово-кредитній, експорту й зовнішньої торгівлі, військової промисловості й оборони, медицини, приватизації, політики, високоточних технологій, обслуговування, науки, туризму та шоу-бізнесу [5].

Підсумовуючи, слід зазначити, що працівники слідчих підрозділів повинні встановлювати ознаки злочинної організації ще на початковому етапі розслідування кримінальних правопорушень, учинених кримінальними угрупованнями. Це дозволить виявити характер й ступінь психологічної єдності і взаємної підтримки членів кримінальних угруповань, їхню згуртованість й організованість, що допоможе кваліфікувати злочинну групу як організовану та обрати правильний напрям подальшого розслідування для встановлення лідера кримінального групування та ознак його організованості, визначити першочергові слідчі (розшукові) дій, НСРД та оперативно-розшукові заходи.

Список використаної літератури:

1. Стеценко Ю.В. Виявлення таємних комунікацій як складова протидії організованій злочинності на сучасному етапі. Держава і право. 2002. № 17. С. 374-377.
2. Юридичний словник / За ред. Б.М. Бабія, Ф.Т. Бурчака, В.М. Корецького, В.В. Цветкова. – Видання друге, перероблене і доповнене. – К., 1983.
3. Ожегов С.И. Словарь русского языка. – 4-ое изд. дополн. – М.: ГИС, 1960.
4. Гриб В.Г. Противодействие организованной преступности: Учебное пособие для вузов / Под ред. А.И. Гурова, В.С. Овчинского. – М.: ИНФРА-М., 2001.
5. Чаплинський К. О. Тактичне забезпечення розслідування діяльності злочинних угруповань : монографія / Чаплинський К. О. – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2010. 304 с.